

Contribució al Congrés Internacional sobre

Ramon Llull

Un somni generós, per no dir una folla quimera, va omplir tota la vida i l'obra literària tan abundosa de Ramon Llull: la conversió dels infidels i, en primer lloc, dels musulmans. I com a conseqüència l'agermanament de tots els homes a l'empara de la Santa Església.

L'home de cort, senescal de l'infant Jaume, futur rei de Mallorca, per una inspiració divina, cap als seus trenta anys, deixà el món i es consagrà a Déu. Molt aviat jurà per tres vegades que "no es donaria repòs ni consol mentre el món sencer no fos cristià i mentre tots els homes no lloessin Déu Trinitat i Unitat".

Aquesta consciència de l'apostolat com un deure introdueix en tota l'obra de Ramon Llull un aspecte singularment actiu, inclús en la seva mística. Es constitueix "procurador dels infidels" i dedica tota la vida, fins al martiri.

Però Ramon Llull també està convençut de que la conversió no pot ésser sinó un acte de llibertat: Déu no fa violència al lliure albir, àdhuc dels qui són en l'error. Per això vol convèncer els infidels per raons necessàries, però no vol obligar ningú a ésser batejat. Fins i tot en les discussions teològiques, en lloc d'aclaparar l'interlocutor, els deixa lliure de decidir el seu esdevenidor. A la fi del *Llibre del Gentil i dels tres savis*, cap dels tres teòlegs, cristià, jueu i musulmà, no demana al Gentil quina religió vol escollir, el que cal és que el Gentil es decideixi "per la força de la raó i per la natura de l'enteniment."

Tanmateix, si en els seus primers escrits ataca fortament les creuades guerrereres que tenien per objecte la conquesta, més endavant exasperat per les dificultats amb què topa entre els infidels i per la inèrcia dels cristians occidentals, es decideix a proposar una creuada, però no de conquesta sinó simplement per tal d'obtenir que els infidels escoltin la paraula dels missioners. L'Església té el dret de proclamar la doctrina i, en la visió de Ramon Llull, els governs dels països cristians tenen el deure d'ajudar-la, amb el ben entès que si es pot obligar els infidels a escoltar l'ensenyament de la doctrina cristiana, mai no podran ésser obligats a acceptar la fe ni a rebre el baptisme.

El programa apostòlic missioner per a la salvació de les ànimes i la visió d'una solidaritat político-religiosa entre els estats són els eixos fonamentals del pensament de Ramon Llull. Massa idealistes per al seu temps, apareixen als nostres ulls com profètics en el món actual. A part de la seva santedat personal, les seves idees sobre la pau i les relacions entre els estats són els motius de la nostra veneració.

Ell mateix tenia plena consciència del fracàs dels seus esforços. Amb una amarga ironia ho reconeix en el seu autoretrat en la *Disputatio clirici et Raymundi Phantastici*:

"Jo vaig ésser un home casat, pare de família en una bona situació de fortuna, lasciu i mundà. A tot això hi vaig renunciar voluntàriament a fi de poder honorar Déu, servir el bé públic i exaltar la nostra santa fe. He après l'àrab i vaig partir diverses vegades per tal de predicar als sarraïns. Detingut, empresonat i flagel·lat per la fe, he treballat durant quaranta-cin anys per tal de moure els prelats de l'Església i els prínceps cristians a la recerca del bé públic. Ara sóc vell i pobre, però conservo el mateix disegni i amb la gràcia de Déu perseveraré fins a la mort. Què m'en diràs de tot això? Tot plegat et sembla fantasiós o no?"

Ramon Sugranyes de Franch
Barcelona, juny de 2008.